

Tragiczne dzieje historii Polski

Tragicznym czasem dla Polski był okres II wojny światowej. Jednak jeszcze wcześniej, bo w roku 1933, Adolf Hitler (postać, która odegrała niebagatelną rolę dla przyszłości Europy) został kanclerzem Niemiec, a w 1934 objął obowiązki prezydenta i przyjął tytuł wodza i kanclerza Rzeszy.

Hitler głosił hasła wyższości narodu niemieckiego, szczególnie nad Romami i Żydami, których chciał wyeliminować pozbawiając ich godności oraz szacunku przynależnego każdemu człowiekowi bez względu na pochodzenie. Hitler stworzył koncepcję „nadczołowieka” – Niemca i „podludzi”, czyli wszystkich tych, którzy nie są Niemcami, a w szczególności wymienionych powyżej Romów i Żydów. Zgodnie z założeniem Hitlera, Niemcy miały panować nad wszystkimi innymi narodami.

Adolf Hitler

1 września 1939 roku, rozpoczęło się ostrzelanie gdańskiego półwyspu Westerplatte, którego bohatercko broniła 182-osobowa polska załoga, pod dowództwem majora Henryka Sucharskiego. Równocześnie lotnictwo niemieckie rozpoczęło bombardowanie, a wojsko hitlerowskie obalało bariery graniczne. Wojska zajmowały kolejne miasta, wysiedlały ludność, wywożąc ją na przymusowe roboty, dokonywały także masowych egzekucji.

Od chwili wybuchu II wojny światowej, hitlerowcy rozbudowywali obozy koncentracyjne - największym z nich był Oświęcim-Brzezinka. W obozie ginęli ludzie różnych narodowości i wyznań, zdrowi i chorzy, osoby starsze i dzieci, których przywożono w wagonach towarowych. Na miejscu, przy krematoriach hitlerowcy dokonywali selekcji ludzi. Osobom, które miały zostać zagazowane, mówiono, że idą do kąpieli. Początkowo nikt nie zdawał sobie sprawy, co tak naprawdę się stanie. Nadzy więźniowie byli masowo wtłaczani do komory gazowej, gdzie następnie przez otwór w suficie, wypywany był trujący cyklon B. Pod jego wpływem więźniowie dusili się. Po 15-20 minutach otwierano komorę, a zwłoki ludzi transportowano do pieców krematoryjnych. Z powodu ogromnej liczby ofiar, zwłoki ludzi zakopywano także w masowych grobach lub spalano na ogromnych stosach, a popiół rozsypywano po polach.

Obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau

Arbeit macht frei – Praca czyni wolnym

Warunki obozowe były skierowane na zniszczenie i unicestwienie człowieka. Charakterystycznym dla więźnia strojem był szaro-niebieski pasiak oraz drewniane buty. Więźniowie mieszkali w drewnianych barakach, stłoczeni, bez możliwości umycia się i załatwienia - w sposób godny - swoich potrzeb fizjologicznych. Ludzie w obozie jedli wywar z ziół, dostawali także 20 dkg chleba. Głodni więźniowie musieli ciężko pracować od wczesnych godzin porannych do nocy, czasami umierali w trakcie pracy z wycieńczenia. Kiedy więzień nie dawał rady pracować, był bity przez hitlerowców. Nie było możliwości odpoczynku, ponieważ hitlerowcy cały czas kontrowali więźniów.

Więźniowie byli karani poprzez bicie, topienie w basenach, wieszanie na słupie z rękami wykręconymi do tyłu na kilka godzin. Więźniowie byli umieszczani w ciemniach, pozbawiani jedzenia i picia, by po kilku dniach umrzeć śmiercią głodową. Ponadto więźniowie byli wtrącani do celi, do których wchodziło się otworem przy podłodze i nie było możliwości usiąść, można było tylko stać. Hitlerowcy oczyszczali celę, poprzez rozstrzelanie wybranych więźniów. Więzień mógł być zastrzelony z byle powodu. Na więźniach prowadzono wstrząsające eksperymenty. Miały one na celu opracowanie metody biologicznej zagłady poprzez sterylizację.

Nie sposób pominąć tego, co wyraża poezja polska i jej twórcy, a szczególnie Tadeusz Różewicz, którego wiersze ukształtowało doświadczenie wojny. W wierszu „Ocalony” autor na próżno poszukuje sensu tego, co się wydarzyło. Otwarcie pisze o rzezi, nie boi się używać mocnych słów, nie

szuka błahych i zastępczych terminów. Pisze o tym, co jest i nie ucieka od prawdy. Pragnie jednak na nowo zbudować sens istnienia i odzyskać utraconą hierarchię wartości.

(...) Człowieka tak się zabija, jak zwierzę (...)

*Szukałem nauczyciela i mistrza
niech przywróci mi wzrok, słuch i mowę,
niech jeszcze raz nazwie rzeczy i pojęcia,
niech oddzieli światło od ciemności.*

(Tadeusz Różewicz „Ocalony”)

Nie ma możliwości, aby opisać wszystkie zbrodnie dokonywane na ludziach przez hitlerowców. Prochy pomordowanych ludzi, bezbronnych ofiar, małych dzieci, rodziców, starszych ludzi – są znakiem i symbolem zniszczenia wszelkich praw i pozbawienia godności jednostki ludzkiej. Ludzie byli pozbawieni wszystkiego, ich życie zostało pozbawione wartości. Dzisiaj, powinniśmy pamiętać o wszystkich ofiarach, ale i o tych, którzy ocalili. Wsłuchajmy się także w ich relacje i doceniajmy jak ważny jest pokój na świecie, ale także pokój w naszych rodzinach, sąsiedztwie, szkole i w zwykłej codzienności.

Wszystkim – zarówno młodzieży, jak i naszym Rodzicom i Dziadkom – chcemy polecić obejrzenie wyjątkowego filmu „Chłopiec w pasiastej piżamie” w reżyserii Marka Hermana.

Opracowanie: Kamila Uliasz